



جشنواره اندیشوران کوثر

دیرخانه جشنواره اندیشوران کوثر



مدرسه علمیه کوثر

ویژه نامه

نخستین جشنواره اندیشوران کوثر

مدرسه علمیه کوثر فردیس

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران استان البرز



نشست علمی با ارائه خانم دکتر رضازاده

سخن دبیر جشنواره

سخن خانم ریحانه چراغعلی (رتبه اول)

سخن خانم نرگس سعادت‌تی (رتبه سوم)

چکیده آثار شایستگان تقدیر

معاونت پژوهش مدرسه علمیه کوثر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



مقام معظم رهبری:

«یک کشور، گاهی به تفکر و ذائقه ترجمه‌های دچار می‌شود. فکر هم که می‌کند، ترجمه‌های فکر می‌کند و فرآورده‌های فکری دیگران را می‌گیرد. البته نه فرآورده‌های دست اول؛ فرآورده‌های دست دوم، نسخ‌شده، دستمالی‌شده و از میدان خارج شده‌ای را که آنها برای یک کشور و یک ملت لازم می‌دانند و از راه تبلیغاتی به آن ملت تزریق می‌کنند و به عنوان فکر نو با آن ملت در میان می‌گذارند. این برای یک ملت، از هر مصیبتی بزرگ‌تر و سخت‌تر است»

نشست علمی جایگاه پژوهش در حوزه های علمیه

ارائه کننده: سرکار خانم دکتر حوزی رضازاده

بسم الله الرحمن الرحيم

اگر بخواهیم در یک کلام جایگاه و اهمیت پژوهش را در حوزه های علمیه مشخص کنیم باید به این کلام نغز از مقام معظم رهبری اشاره کنیم. ایشان فرمودند: عنصر تحقیق و پژوهش در همه جا به صورت یک اصل در مجموعه کارها و فعالیتهای حوزه باید مورد توجه قرار گیرد.

بدون شک یکی از مهمترین مسائلی که فقدان آن محسوس و جایگاه کاملاً متزلزل و ضعیف آن در حوزه های علمیه ما به طور واضحی مشهود است بحث پژوهش و در کنار آن مقوله نوآوری است.

از آن رو به نوآوری اشاره می کنیم که لازمه تجدد و نوآوری، پژوهش و بررسی است. اهمیت و جایگاه پژوهش در هر علمی بر کسی پوشیده نیست. حوزه نیز به عنوان طلایه دار هدایت و پرچم دار معرفی دین مبین اسلام به عنوان یکی از اصلی ترین علوم انسانی از این قاعده مستثنی نیست و نخواهد بود.

امروزه پیشرفت سرسام آور علم و تکنولوژی و اختراعات و اکتشافات در زمینه های گوناگون و بخصوص در فن آوری های نوین، به بحث تحقیق و پژوهش علوم سرعت چشمگیری بخشیده است. ابزارهای نو و پیشرفته در هر علمی مسیر جستجو را بیش از گذشته برای دانش پژوهان آن هموار ساخته و همین مساله سبب دسترسی آسان به منابع معرفتی، علوم و یافته های علمی شده است به گونه ای که امروزه به راحتی می توانید حجم عظیمی از اطلاعات را به دست آورید.

حال سوال مهم و کلیدی اینجاست که حوزه های علمیه و متولیان آن تا کتون چه راهکارهایی برای برجسته سازی و اهتمام به مساله پژوهش اندیشیده اند.

بدون شک این پیشرفت در حوزه نیز عملیاتی شده است اما سخن اینجاست که در زمان کنونی ما آنگونه که شایسته و بایسته است جایگاه تحقیق و پژوهش در حوزه های ما تثبیت نیست.

اهتمام به پژوهشگران و استقبال از طرح های پژوهشی، پرورش محققین جوان و هموار کردن مسیر برای محققین زبده و زبردست از مسائلی است که خلأ آن در حوزه محسوس است.

توقع است که حوزه همگام با پیشرفت های دنیا از ابزارهای پژوهشی جدید استفاده کرده و زمینه را برای آموزش دانش پژوهان مهیا کند. بدون شک لازمه این کار در ابتدای کار مشخص کرده و ایجاد انگیزه در طلاب جوان و آشنایی آنها با مسائل پژوهشی و تحقیقی در علوم حوزوی است.

آیا تا کنون آسیب شناسی انجام شده که مشخص شود علل و عوامل کم‌رنگ شدن مباحث پژوهشی و تحقیقی در حوزه چیست و چرا فقط عده کمی از طلاب جوان ما روحیه پژوهشی و پژوهش محوری را در خود رشد داده اند.

به راستی بررسی این مشکلات و در ادامه، ارائه راه حل آنها وظیفه کیست و چگونه می توان این ضایعه بس دردناک را از حوزه ها ریشه کن کرد. در این باره رهبر معظم انقلاب به صورت پراکنده توصیه هایی کرده اند.

مقام معظم رهبری با تاکید بر اهمیت اطلاع رسانی و ارائه خدمات تحقیقاتی از سوی مؤسسات پژوهشی حوزه خاطر نشان کردند: اگر چه خدمت رسانی کار کم اهمیتی نیست؛ اما در کنار خدمت رسانی، کارهای دقیق پژوهشی لازم است؛ زیرا بدون آن، حتی خدمت رسانی ممکن است به درستی انجام نشود. نکته مهم و حائز اهمیت دیگری که در متاسفانه در حوزه‌ها به چشم می خورد بحث موازی کاری و انجام تحقیقات تکراری است. بسیاری از پژوهشهای انجام شده توسط بخش های دیگری از حوزه نیز انجام می شود و تمرکز بر

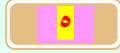
مباحثی که خلا آن در جامعه احساس می شود یکی از مهمترین مسائلی است که متولیان امور حوزوی باید بدان توجه بسزایی داشته باشند. مقام معظم رهبری نیز به این مهم اشاره کرده و می فرماید:

«انجام کارهای موازی، از دست دادن سرمایه است. البته بعضی کارها موازی و تکراری بودنشان واضح است. بعضی دیگر از کارها گرچه به ظاهر با هم تفاوت دارند اما باطن کار یکی است. با این همه نیازی که ما به تحقیق داریم، شاید این جور کارهای مکرر، اسراف به حساب بیاید».

کارهای پژوهشی حوزه باید بتواند منظومه کاملی را به وجود بیاورد تا همه نیازهایی را که حوزه متصدی آن است، و بدان اهتمام دارد پوشش دهد. این چیزی است که هنوز وجود آن در حوزه احساس نمی شود. باید کارها به گونه‌ای انجام شود که در مجموع نقطه خلای وجود نداشته باشد. پایگاهها و مراکز تحقیقی که هدفشان دفاع از دین و نیز اهتمام به ترویج دین و نشر معارف اسلامی است، باید به گونه‌ای تنظیم شوند و کنار هم چیده شوند که در مجموع مقصود نهایی از وجود آنها حاصل شود حال اگر بخواهیم کمی دقیق تر به پژوهش در حوزه‌ها نگاه کنیم با کمی کنکاش در صدد برطرف کردن این نقطه ضعف از حوزه‌های علمیه باشیم باید بگوئیم متولیان و مسئولین و علی‌الخصوص مدیران محترم حوزه‌های علمیه در برطرف کردن این ضعف، نقش بسزایی را ایفا می کنند.

مقام معظم رهبری در پاسخ به این سوال که چگونه می توان به این وضعیت مطلوب رسید، مسئولیت مدیریت حوزه در این زمینه فرمودند:

«اگر همه قبول کنند که مدیریت حوزه مسئولیتی در این زمینه داشته باشد و بخشی از کار خودش را شناسایی خلاهای موجود در عرصه تحقیقی قرار دهد و محققان و گروهها و مراکز تحقیقاتی را به سوی نقاط مورد نیاز هدایت کند و جلوی انجام کارهای تکراری را بگیرد؛ در مجموع پوشش همه جانبه‌ای به وجود خواهد آمد».



ایشان با تجلیل از حوزه علمیه و احساس مسئولیت هدایت دینی مردم و مسلمانان، موفقیت این مجموعه علمی و آموزشی و تحقیقی را در گرو وجود مدیریت و مرکزیت قوی دانستند و فرمودند: این مرکزیت در همه شئون حوزه باید صاحب رای و سخن باشد تا وضع تحقیق از پراکنده کاری رها شود. هر بخشی، هر گوشه ای، از مناطق روحانی، علمای بزرگ و شخصیت های برجسته و مراجع تقلید باید این امر مشترک را بپذیرند که مدیریت حوزه این وظیفه را بر عهده بگیرد. هدایت جمع تحقیقات، نیازمند یک کار ستادی قوی است برای اینکه بتوان مراکز پژوهشی را در جایگاه واقعی خود قرار داد و خلاها را پر کرد و آنها را مکمل یکدیگر قرار داد.

همانطور که گذشت لازمه نوآوری و تحول در هر علمی، پژوهش است. اگر کنکاو علمی و بررسی های دقیق و شگرفت و برجسته وجود نداشته باشد باید گفت که ما هیچ گاه شاهد نوآوری های مفید و ماندگار نخواهیم بود. به همین دلیل متأسفانه مسائلی به عنوان ایده های نو و جدید و یا طرح های متحولانه ارائه می شود و یا حتی در برخی مواقع عملی نیز می گردد اما به دلیل اینکه شالوده پژوهی و بررسی های دقیقی قبل از آن انجام نشده یا با شکست مواجه شده و یا عمر طولانی و مفیدی نخواهد داشت

حوزه نیز برای دست یافتن به اهداف بلند باید نسبت به این مساله اهتمام بیشتری داشته باشد. همانطور که سستی در اهمیت دادن به تحقیق و پژوهش چیزی جز درجا زدن و عقب ماندن به جا نخواهد گذاشت.



سخن دبیر جشنواره

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

بسم الله الرحمن الرحیم

امروزه پژوهش به عنوان زیربنای توسعه و پیشرفت جامعه به شمار می‌رود، به گونه‌ای که می‌توان اذعان داشت بدون پژوهش، شاهد رشد و توسعه پایدار نخواهیم بود.

عصر حاضر، عصر پژوهش‌های علمی پیشرفته است. گسترش دانش و فناوری نوین و توانایی بالای بشر معاصر در حل معضلات و مسائل جامعه حاصل پژوهش است و هر اندازه مسائل جامعه پیچیده‌تر می‌شود، ضرورت پرورش و جلب نیروهای محقق و ایجاد تشکیلات برای برنامه‌ریزی و سامان‌دهی فعالیت‌های پژوهشی هوشمندانه نیز بیشتر احساس می‌گردد.

مسئله پژوهش نیز یکی از مهم‌ترین شاخص‌های توسعه علمی در هر کشوری محسوب می‌شود از این رو، تحقیق همواره باید با جدیت، شکیبایی، مطالعه وسیع، تردید علمی، علاقه و کاوش مستمر همراه بوده و زمینه کشف، توصیف، تبیین و پیش‌بینی و کنترل پدیده‌ها و گسترش دانایی را فراهم سازد.

امروزه پژوهش راهی برای به وجود آوردن فناوری، توسعه، پیشرفت و افزایش توان تولید و ارج نهادن به مقام پژوهشگران و شناسایی و طرح مشکلات آنان برای ارتقای سطح پژوهش به شمار می‌رود.

نظام آموزشی حوزه علمیه به عنوان یکی از ساختارهای علمی - فرهنگی و آموزشی، علی‌رغم برخورداری از نیروی عظیم انسانی، اعم از طلبان جوان و اندیشمند، محققان و مبلغان علوم اسلامی دلسوز، تحصیل‌کرده و خلاق، تا حدودی با دشواری‌هایی درگیر بوده، و همواره به دنبال راهبرد روشنی برای پژوهش است.

از جمله اقدامات کارسازی که در این زمینه می‌توان به برنامه‌ریزی راهبردی، وجود ساختارها، روش‌ها، دستورالعمل‌ها، سازمان‌دهی، استفاده از تجهیزات، فناوری، منابع انسانی و فرهنگ‌سازی اشاره کرد تا بدین‌وسیله، مسائل و ضعف‌ها شناسایی شود و با راه‌کارهای مناسب مرتفع گردد.

از این رو معاونت پژوهش مدرسه علمیه کوثر در اسفند ۱۳۹۹ به دنبال طرح مرکز مدیریت استان البرز جهت داوری مقالات علامه حلی در سطح مدرسه، در کارگروه پژوهشی مدرسه اقدام به برنامه‌ریزی جهت برگزاری جشنواره اندیشوران کوثر نمود و آن را در قالب‌های مختلف طراحی کرد.

این جشنواره به اطلاع طلاب رسید و کارهای ارسالی طلاب توسط کارگروه بررسی و سرانجام نتایج به طلاب ابلاغ شد.

لازم به ذکر است آثار نفرات شرکت‌کننده در بخش مقاله (البته با توجه به شرایط سنی و مطابق با قوانین همایش علامه حلی کشوری) به بخش استانی همایش علامه حلی راه خواهند یافت و آثارشان در مرحله استانی نیز بررسی خواهد شد. در صورت کسب امتیاز لازم در مرحله کشوری نیز مورد ارزیابی قرار می‌گیرند.

در اولین جشنواره از سه نفر برتر در مرحله مدرسه‌ای خانم‌ها: ریحانه چراغعلی حائز رتبه اول، خدیجه صالحی حائز رتبه دوم و نرگس سعادت‌تی حائز رتبه سوم تقدیر خواهد شد.

در پایان از مدیریت محترم مدرسه سرکار خانم دکتر رضازاده و اعضاء محترم گروه پژوهشی مدرسه به دلیل همکاری با معاونت پژوهش در این پروژه پژوهشی تشکر می‌کنم.

و السلام علیکم و رحمه الله و برکاته

کرکه آبادی

دبیر اولین جشنواره اندیشوران کوثر

مرداد ۱۴۰۰

بیانات رتبه اول جشنواره سرکار خانم ریحانه چراغعلی

عنوان مقاله: شاخصه های نظام سیاسی مطلوب از دیدگاه امام خمینی

امام خمینی نظام سیاسی را دارای ارکان رهبری، کارگزاران نظام و مردم عادی جامعه می‌دانستند و معتقد بودند نظام سیاسی نامطلوب دارای ویژگی‌هایی است که نشئت گرفته از ویژگی ارکان آن است. محقق با شیوه نقل و به روش تبیینی و بررسی در کتب امام خمینی با هدف دست‌یابی به شاخصه‌های نظام سیاسی مطلوب از دیدگاه امام خمینی به تحقیق پرداخته است.

اندیشه سیاسی امام خمینی همواره به عنوان یکی از مهم‌ترین منابع برای شناخت تفکر انقلاب اسلامی، مورد توجه محققان داخلی و خارجی بوده است؛ امام خمینی علاوه بر تئوریزه کردن نظام سیاسی مطلوب و مورد نظر اسلام این مهم را با قیام و نهضت اسلامی خویش عملی ساخته است و این تفاوت اساسی ایشان با سایر فقیهان و نهضت‌های سده‌های اخیر بوده است.

نظام سیاسی مطلوب در اندیشه سیاسی امام خمینی، نظامی است که مبنای الهی و اسلامی داشته باشد و با توجه به قوانین اسلامی - شیعی پایه‌گذاری شده باشد. از نظر امام یک نظام سیاسی مطلوب مشتمل بر سه رکن رهبر جامعه، مسئولان و مردم است که با نقش‌آفرینی آنها جامعه رو به جلو حرکت می‌کند؛ از این رو این سه رکن جامعه باید با رعایت معیارها و شاخصه‌ها جامعه اسلامی را به سوی سعادت و رستگاری رهنمون سازند.

به عقیده امام خمینی مهم‌ترین ویژگی‌های حاکم در نظام سیاسی مطلوب، فقاقت، عدالت، کفایت و صلاحیت، تدبیر، مصلحت‌سنجی، قانون‌مداری، اعتماد به نفس، انتقادپذیری و پاسخ‌گویی به مردم توجه بیشتر به مستضعفان، خدمت‌گزاری و تواضع.

امام خمینی شاخص‌های لازم برای مسئولان و مدیران نظام سیاسی مطلوب را به دو دسته فردی و اجتماعی تقسیم کردند. مهم‌ترین شاخصه‌های فردی عبارتند از: تقوا، خودباوری و اعتماد به نفس، تواضع، ساده زیستی، و شاخصه‌های اجتماعی شامل: خدمت‌گزاری و امانتداری تخصص و توانمندی حسن سابقه، اعتقاد و وفاداری به اصل ولایت مطلقه فقیه و اطاعت‌پذیری، رعایت عدالت اجتماعی، حامی محرومان و خدمتگزار مستضعفان، مبارزه با ظلم است

شاخصه‌های مردم در نظام سیاسی مطلوب امام خمینی عبارتند از: نظارت، مشارکت، بصیرت و آگاهی، وحدت، اطاعت‌پذیری.

بیانات رتبه سوم جشنواره سرکار خانم نرگس سعادت

عنوان مقاله: عوامل بازدارنده از فساد اداری و تحقق عدالت اداری از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه

شش عامل اهمیت مبارزه با فساد اداری را افزایش می دهد:

۱- تغییر ساختار سیاسی حکومت ها

۲- ائتلاف سرمایه و منابع با فساد اداری

۳- خنثی شدن تلاش ها برای کاهش تبعیض اجتماعی

۴- کم رنگ شدن فضائل اخلاقی

۵- مانع اساسی رشد و تکامل نهادهای جامعه

۶- مانع از دستیابی به اهداف والای اسلامی

عوامل بازدارنده مبتنی بر اخلاق در دو بخش اخلاق فردی و اخلاق اجتماعی بررسی شد.

همچنین عوامل بازدارنده اقتصادی ، عوامل بازدارنده سیاسی و اداری (شامل تعادل در ساختار اداری ، برکناری عناصر فساد و حفظ شئون و ارتقاء کارکنان) و عوامل بازدارنده قضایی مورد بررسی قرار گرفت.

شاخصه‌های نظام سیاسی مطلوب از دیدگاه امام خمینی

ریحانه چراغعلی

رتبه اول

چکیده

امام خمینی نظام سیاسی را دارای ارکان رهبری، کارگزاران نظام و مردم عادی جامعه می‌دانستند و معتقد بودند نظام سیاسی نامطلوب دارای ویژگی‌هایی است که نشئت گرفته از ویژگی ارکان آن است. محقق با شیوه نقل و به روش تبیینی و بررسی در کتب امام خمینی با هدف دستیابی به شاخصه‌های نظام سیاسی مطلوب از دیدگاه امام خمینی، به این نتیجه رسید: نظام سیاسی مطلوب دارای سه رکن رهبر، مسئولان و مردم، و مبنایی و حیاتی، و قوانینی مطابق با اسلام است. هر یک از ارکان دارای شاخصه است. شاخصه‌های رهبر: فقاہت، عدالت، کفایت و صلاحیت، تدبیر، مصلحت‌سنجی، قانون‌مداری، اعتماد به نفس، انتقادپذیری و پاسخ‌گویی به مردم توجه بیشتر به مستضعفان، خدمت‌گزاری و تواضع. شاخصه‌های کارگزاران نظام: شاخصه‌های فردی (تقوا، خودباوری و اعتماد به نفس، تواضع، ساده زیستی) و شاخصه‌های اجتماعی: خدمت‌گزاری و امانتداری تخصص و توانمندی حسن سابقه، اعتقاد و وفاداری به اصل ولایت مطلقه فقیه و اطاعت‌پذیری، رعایت عدالت اجتماعی، حامی محرومان و خدمتگزار مستضعفان، مبارزه با ظلم. شاخصه‌های مردم: نظارت، مشارکت، بصیرت و آگاهی، وحدت، اطاعت‌پذیری.

کلید واژه‌ها: نظام سیاسی مطلوب، شاخصه رهبر، شاخصه مسئولین، شاخصه مردم.

راهکارهای جهاد اقتصادی با تاکید بر بیانات مقام معظم رهبری

خدیدجه صالحی

رتبه دوم

چکیده

در پژوهش حاضر به بررسی «راهکارهای جهاد اقتصادی با تاکید بر بیانات مقام معظم رهبری» پرداخته شده است. متأسفانه سلطه‌ی اقتصادی بیگانگان بر مسلمانان هر روزه بیشتر می‌شود و این به دلیل عمل نکردن مسلمانان به مقتضای ایمان و مهجور گزاردن قرآن می‌باشد. مومنان موظفند تلاش کنند و جامعه خود را از انواع وابستگی اقتصادی رهایی بخشند و به استقلال برسند؛ زیرا وابستگی و نیازمندی به دیگران همیشه همراه با ذلت و اسارت است؛ لذا تحقیق حاضر با روش کتابخانه‌ای، توصیفی-تحلیلی و به صورت کاربردی به دنبال پاسخ به این پرسش که راهکارهای جهاد اقتصادی با تاکید بر بیانات مقام معظم رهبری چیست؟ به این نتیجه رسید که مقام معظم رهبری در حرکت‌های مبتنی بر اقتصاد اسلامی علاوه بر رشد شاخص‌های اقتصادی، سرمایه‌های معنوی اجتماعی را نیز در نظر می‌گیرند و بیان می‌کنند که جهاد اقتصادی زمانی در مسیر صحیح خود قرار می‌گیرد که از راهکارهای عملی استفاده شود که مهم‌ترین آنها استحکام معنویت و روح ایمان و دین‌داری در جامعه، حفظ وحدت و انسجام اسلامی، گرفتار نشدن در دام مسائل حاشیه‌ای، ایجاد توازن ثروت و اصلاح الگوی مصرف می‌باشد.

کلمات کلیدی: اقتصاد، جهاد، جهاد اقتصادی، راهکار

بررسی عوامل بازدارنده از فساد اداری و تحقق عدالت اداری از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه

نرگس سعادت

رتبه سوم

چکیده

در این مقاله به بررسی «عوامل بازدارنده از فساد اداری و تحقق عدالت اداری از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه» پرداخته شده است. در عرصه اجرا کارآیی نظام‌های سیاسی وابسته به میزان کارآمد بودن نظام اداری است. به همین دلیل شناخت آسیب‌های نظام اداری علاوه بر آنکه منجر به کارآمد شدن نظام اداری می‌شود به بقاء و ماندگاری آن نیز کمک می‌کند. محقق با روش نقلی - وحيانی، توصیفی-تحلیلی با مراجعه به منابع مکتوب به دنبال پاسخ به این پرسش که عوامل بازدارنده از فساد اداری و تحقق عدالت اداری از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه چیست؟ به این نتیجه رسید: فساد اداری مانع تحقق کمال انسانی و مدینه فاضله است. قرآن عوامل بازدارنده در فساد اداری را فقط منوط به برخورد‌های قضایی نمی‌داند. در نهج‌البلاغه نیز بر اساس نظام فکری - سیاسی حضرت علی علیه‌السلام به مبارزه با فساد در ضمن خطبه‌ها، نامه‌ها و حکمت‌های اشاره شده است. عوامل بازدارنده مبتنی بر اخلاق، سیاسی و اداری، اقتصادی و قضایی هستند.

کلیدواژه‌ها: فساد اداری، عدالت اداری، عوامل بازدارنده فساد

اصول تربیت اسلامی در اندیشه استاد مطهری

شکوفه مردانی

شایسته تقدیر

چکیده

اهمیت تربیت در پیشبرد اهداف متعالی اسلام وضوحی بلا بیان دارد و وجود تربیت برای انسان‌ها بلکه برای تحقق جامعه آرمانی مد نظر اسلام ضروری است. پژوهشگر برای دستیابی به اصول تربیت اسلامی از منظر استاد مطهری با روش توصیفی - تحلیلی به جمع-آوری مطالب با شیوه نقل و تبیین پرداخت. یافته‌ها حاکیست استاد مطهری تربیت انسان‌ها را از وظایف مهم سیستم آموزشی اسلام می‌داند. ایشان تربیت را به معنای ساختن و پرورش قوای بالقوه و مبتنی بر اصولی می‌داند که رفتارهای تربیتی از آنها ناشی است. اصول تربیتی به اصول موضوعه (اصول اثبات شده در علوم دیگر که به عنوان قضایایی ثابت و بدون نیاز به اثبات در علم تربیت پذیرفته شدند) و اصول مکشوفه (اصولی که مرتب در جریان تربیت به آنها دست پیدا می‌کند) تقسیم می‌شود. اصول موضوعه شامل: اراده و اختیار، کرامت، فطرت‌گرایی، توحیدمحوری و اصول مکشوفه شامل: اعتدال، جامعیت، تدریج و استمرار، تثبیت و ملکه‌سازی (عادت)، تأمین نیازهای واقعی و حق‌محوری است.

کلید واژه‌ها: اصول موضوعه، اصول مکشوفه، اصول تربیت، تربیت اسلامی.

شاخصه‌های سیاسی جوان مؤمن ازدیدگاه رهبری

ملیحه نجاتی

شایسته تقدیر

چکیده

مشارکت سیاسی پیرامون امور مهم و سرنوشت ساز جامعه اسلامی و جهان، علاوه بر اینکه از وظایف بوده حق طبیعی هر کس است. از سوی دیگر مشارکت در امور سیاسی، بدون شناخت صحیح و تحلیل قضا یا و بدون تفسیر و تأویل رفتار شخصیت ها، دولت و گروه ها، امری غیرمحمتمل است و تنها، ارزشی نمادین داشته و در بسیاری مواقع چنین مشارکتی نه تنها باعث ادای تکلیف ما در قبال جامعه نیست بلکه به دلیل تبعات منفی ما نیز مسئول و مقصر می باشیم. مقاله پیش رو با هدف بررسی شاخصه‌های سیاسی جوان مومن به روش نقلی مبتنی بر تحلیل با تبیین بیانات رهبر انقلاب نوشته شده است. مقام معظم رهبری به ویژه در دههٔ اخیر بارها در سخنرانی‌هایشان عبارت «جوان مؤمن» را به کار برده‌اند و با تبیین ویژگی‌های آن، الگوی تراز جوان در جمهوری اسلامی ایران را به تصویر کشیده‌اند. ایشان برای یک جوان مومن تقوای سیاسی، بصیرت سیاسی، قدرت تحلیل سیاسی و آگاهی سیاسی را به عنوان شاخصه‌های سیاسی بیان کرده است.

کلیدواژه‌ها: جوان مؤمن، شاخصه‌های سیاسی، تقوای سیاسی، بصیرت سیاسی، قدرت تحلیل سیاسی، آگاهی سیاسی

اصول و روش‌های پرورش انسان از دیدگاه قرآن و حدیث

نرگس سعادت

شایسته تقدیر

چکیده

در این مقاله به بررسی اصول و روش‌های پرورش انسان بر پایه قرآن و حدیث پرداخته شده است. اصول و روش‌های پرورش در شرایطی قرار گرفته که نمی‌تواند یک نظام تربیتی موفق داشته باشد و با برخی از معیارهای اسلامی قابل تطبیق نیست؛ لذا تحقیق حاضر با روش نقلی - وحیانی، توصیفی - تحلیلی با بررسی آیات و روایات در تفاسیر مکتوب و کتب روایی به دنبال پاسخ به این پرسش که اصول و روش‌های پرورش انسان بر پایه قرآن و حدیث چیست؟ به این نتیجه رسید که پرورش انسان زمانی به درستی انجام می‌گیرد که بر اصول و روش‌های اسلامی استوار باشد و با ضایع شدن اصول و قوانین اساسی نه تنها پرورش انسان سامان نمی‌گیرد؛ بلکه دچار انحطاط و سقوط خواهد شد. اصول مورد تأکید اسلام عبارتند از: اصل مسئولیت‌پذیری، اصل جامع‌نگری، اصل اعتدال و تناسب. روش‌های پرورش از دیدگاه اسلام عبارتند از: مواجهه با نتایج، ابتلا، تلقین به نفس، اعطای بصیرت، تکلیف به اندازه‌ی توانایی، تناسب مجازات و میزان خطا.

کلیدواژه‌ها: اصول پرورش، روش پرورش، پرورش انسان

عوامل پیدایش انحرافات اجتماعی از دیدگاه قرآن کریم

سمانه حمزه‌لوی

شایسته تقدیر

چکیده

هر شخص در جامعه اسلامی دارای حقوقی است که موظف به پابندی به آنهاست. ترک حقوق و وظایف منجر به پیمانال شدن ارزش‌ها و هنجارهای جامعه و همچنین حق افراد جامعه است که می‌تواند نشأت گرفته از انحرافات اجتماعی باشد. محقق با روش جمع‌آوری اطلاعات از منابع مکتوب با روش نقلی و حیانی به صورت تحلیل به دنبال پاسخ به این پرسش که از دیدگاه قرآن کریم عوامل پیدایش انحرافات اجتماعی چیست؟ به این نتیجه رسید: هر رفتار انسانی که برخلاف تکالیف الهی باشد و انسان را از دستیابی به سعادت دور کند انحراف است. براساس آموزه‌های قرآنی انحرافات اجتماعی فقط معطوف به فرد یا جامعه نیست؛ بلکه هر دو در آن سهیم هستند. انحرافات اجتماعی به دو دسته تقسیم می‌شود: ۱- عوامل درونی که در درون شخص کجرو وجود داشته و در نهایت منجر به بروز انحراف می‌گردد و می‌توان به وراثت، پیروی از هوای نفس، عدم آگاهی و شناخت و اراده و اختیار اشاره نمود. ب- عوامل بیرونی که از محدوده فرد کج رو خارج است اعم از دوستان، محیط خانواده و ... که شامل تأثیرپذیری انسان از محیط، فقر و تقلید کورکورانه می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: انحرافات اجتماعی، عوامل درونی، عوامل بیرونی

روش‌های تربیت اسلامی در اندیشه استاد مطهری

شکوفه مردانی

شایسته تقدیر

چکیده

اهمیت تربیت در پیشبرد اهداف اسلام وضوحی بلا بیان دارد و وجود تربیت برای انسان‌ها و تحقق جامعه آرمانی مد نظر اسلام ضروری است. پژوهشگر برای دستیابی به روش‌های تربیت اسلامی از منظر استاد مطهری با روش توصیفی - تحلیلی به جمع‌آوری مطالب با شیوه نقل و تبیین پرداخت. یافته‌ها حاکیست استاد مطهری تربیت انسان‌ها را از وظایف مهم سیستم آموزشی اسلام می‌دانست. ایشان تربیت را به معنای ساختن و پرورش قوای بالقوه و مبتنی بر روش‌هایی می‌داند که رفتارهای تربیتی از آن‌ها ناشی است. روش‌های تربیتی از منظر استاد مطهری به دو دسته تقسیم می‌شوند: خودتربیتی و دیگر تربیتی. روش‌های خود تربیتی استاد مطهری هفت مورد می‌باشد: ۱- توبه ۲- مراقبه و محاسبه ۳- مشارطه، معاتبه و معاقبه ۴- تفکر ۵- عبادت ۶- مخالفت با نفس ۷- جهاد در راه خدا. روش‌های تربیت دیگران توسط مربی به کار گرفته می‌شود؛ این روش‌ها از منظر استاد ۵ مورد هستند: ۱- استفهام ۲- تبشیر و انذار ۳- تشویق و تنبیه ۴- الگوسازی ۵- محبت. کلیدواژه‌ها: تربیت اسلامی، روش‌های تربیت، روش خودتربیتی، روش دیگر تربیتی.

آموزه‌های اخلاقی سوره یس

مهدیه رحیمی سنگل آباد

شایسته تقدیر

چکیده

مقاله حاضر به بررسی مسئله آموزه های اخلاقی با توجه به سوره یس پرداخته است. هدف محقق از پرداختن به آموزه های اخلاقی که در دوحش فردی و اجتماعی سوره یس است زیرا اساس نجات و سعادت انسان در اخلاقی نیک فردی و اجتماعی است. حیطه مقاله حاضر آموزه های اخلاقی سوره یس که از شیوه توصیفی و با هدف توسعه و کاربردی به صورت کتابخانه ای می باشد در این سوره حقایق ارزنده ای درباره ی اخلاق مطرح شده است که موارد آن به ۸مسئله می رسد که می توان به دو بخش اساسی تقسیم کرد ۱. آموزه های اخلاق فردی در سوره یس که از جمله آن شکرگذاری نکردن و تهذیب نفس اشاره کرد ۲. آموزه های اخلاقی اجتماعی در سوره یس که از جمله آن ها لجاجت . حسرت . امریه معروف می توان اشاره کرد .

کلیدواژه‌ها: آموزه‌های اخلاقی، اخلاق فردی، اخلاق اجتماعی، سوره یس



شاخصه‌های قرآن کریم از منظر امام علی علیه‌السلام

سیده مهدیه سیادت

شایسته تقدیر

چکیده

هدف از خلقت انسان رستگاری و راه رستگاری نیز روشن است. انسان با تلاش می‌تواند در مسیر بماند و این امر به دو وسیله میسر است؛ اولی قرآن که نقشی راه‌دیگری اهل بیت علیهم‌السلام که عالم به خطوط این نقشه‌اند. اکنون که از نور وحی و خاندان عصمت دست‌ها کوتاه است، باید به معجزه جاوید الهی متوسل شد. برای تمسک به قرآن باید آن را شناخت و برای شناخت قرآن باید به ثقل همواره همراهش یعنی اهل بیت علیهم‌السلام متوسل شد. امام علی علیه‌السلام که در خانه نبوت رشد یافتند، بیانات فراوانی درباره شناخت قرآن و آنچه قرآن را شاخص کرده است، فرموده‌اند. در این مطلب محقق با روش نقلی با تبیین سخنان امام علی علیه‌السلام با رجوع به کتاب‌های شرح نهج البلاغه به تالیف مقاله پرداخته و شاخصه‌های قرآن از منظر امام علی علیه‌السلام را مورد بررسی قرار داده است چرا که راهنمایی‌های این راهنمای بزرگ برای رسیدن به راه حق بسیار ارزنده و ارزشمند است و در نتیجه بررسی شاخصه‌های قرآن به طور دقیق‌تر و به صورت ظاهری و باطنی از منظر امام علی علیه‌السلام، آن مفسر عظیم قرآن، جذب این کتاب الهی شده و آن را به طور کامل‌تری شناخته و زمانی‌که قرآن شناخته شود راه رسیدن به کمال و رستگاری هموار شده است و با عمل به آن مسیر حق را پیموده و به هدف آفرینش دست خواهیم یافت.

کلیدواژه‌ها: شاخصه‌های قرآن، شاخصه‌های باطنی، شاخصه‌های ظاهری.

مروری بر پیامدهای فضای مجازی

فرشته رضایی

شایسته تقدیر

چکیده

فضای مجازی به عنوان یکی از عرصه‌های برقراری ارتباط مورد توجه است و برخی ناهنجاری‌ها به دلیل عدم استفاده صحیح از آن مشاهده می‌شود. محقق با روش توصیفی - تحلیلی با هدف کاربردی به شیوه کتابخانه‌ای به پرسش: «فضای مجازی چه پیامدهایی دارد؟» پاسخ می‌دهد و برآیند آنکه: پیامدهای فضای مجازی عبارتند از: پیامدهای فردی (اعتیاد مجازی، انحراف جنسی و بلوغ زودرس، بحران هویت، افسردگی و انزوا، ارتکاب حرام و ضعف حياء و ایمان، آسیب‌های حیثیتی)، پیامدهای خانوادگی (مشکلات روابط زناشویی و کاهش روابط خانوادگی) و پیامدهای اجتماعی (گسترش بی‌بند و باری و ارتباطات نامشروع، دگرگونی ارزش‌ها، ترویج شبهات فکری و عقیدتی، ترویج شایعه، ایجاد تفرقه و آشوب). می‌بایست با هدایت درست و کنترل مناسب از میزان آسیب‌ها کاسته شود. لازم است همه افراد جامعه با افزایش علم و آگاهی خود نسبت به شبکه‌های مجازی تلاش نمایند تا حالت منفعلانه‌ای در قبال نسل جدید نداشته باشند و همچنین لازم است نسبت به برخی از شبکه‌ها تدابیر امنیتی خاصی باشد تا بتوان از خطرات سوء آن جلوگیری کرد.

کلیدواژه‌ها: فضای مجازی، پیامد فردی، پیامد خانواده، پیامد جامعه

دلایل جاودانگی قرآن با تکیه بر آیات الهی از منظر مفسران شیعه

زهرا لری گشت رودخانی

شایسته تقدیر

چکیده

مقاله پیش‌رو با عنوان «دلایل جاودانگی ناظر بر نفس قرآن از منظر مفسران شیعه» می‌باشد. از آن جایی که برخی از مخالفان و معاندان دین اسلام به بهانه‌های مختلف رجوع به کتاب الهی را نیاز نمی‌دانند و هر فردی را به تنهایی قادر به پیمودن مسیر زندگی تلقی می‌کنند. تحقیق حاضر با روش کتابخانه‌ای، توصیفی - تحلیلی و به صورت بنیادی به دنبال پاسخ به این پرسش که از منظر مفسران شیعه دلایل جاودانگی ناظر بر نفس قرآن چیست؟ به این نتیجه رسید که قرآن آمده است تا فرهنگ زمانش را اصلاح و فرهنگ قرآنی را جایگزین کند. به همین دلیل از یک سو متناسب با آگاهی‌ها و شرایط مخاطبانش از عنصرهای مختلف این فرهنگ در راستای هدف‌های نزولش بهره گرفته؛ به طوری که بی‌توجهی به فرهنگ زمانه باعث می‌شد که مردم آن زمان در جاهلیت خود باقی مانده و رسالت پیامبر اکرم ناتمام بماند و از سوی دیگر سخنان قرآن به گونه‌ای است که پاسخگوی نیازهای همه افراد در همه زمانها باشد و به عنوان تنها کتاب آسمانی تحریف نشده، پیام خداوند را در اختیار شریعت قرار دهد؛ زیرا هدف هدایت انسان‌ها بوده و به گونه‌ای نازل نشده است تا تحت تاثیر فرهنگ و محیط معینی قرار گیرد و در این راستا می‌توان به برخی از دلایل جاودانگی قرآن با توجه به نفس قرآن: مبارزه‌طلبی قرآن تا قیامت، تحریف‌ناپذیری آن، تازگی و اثربخشی قرآن در همه زمانها، شفا بخشی قرآن تمسک کرد که برای هر یک از این دلایل، آیات متعدد همراه دیدگاه مفسران شیعه و روایاتی وجود دارد که دیدگاه غالب مفسران شیعه این است که قرآن یک اثر جاودانه برای هدایت بشری در طول تاریخ است.

کلید واژه‌ها: دلایل، جاودانگی، قرآن، مفسران شیعه.

دلایل جاودانگی قرآن ناظر بر هدف نزول از منظر مفسران شیعه

زهرا لری گشت رودخانی

شایسته تقدیر

چکیده

مقاله پیش‌رو با عنوان «دلایل جاودانگی ناظر بر هدف نزول قرآن از منظر مفسران شیعه» می‌باشد. مواردی که درباره شخص پیامبر صلی الله علیه و آله یا منتسبان به ایشان است، مسائلی که درباره بردگی، ظهار و برخی باورهای جاهلیت است از این گونه موارد هستند. از این رو است که برخی اندیشمندان متجدد تاریخ انقضای این آیات را به سر آمده دانسته و کارایی امروزی این آیات را دچار تردید جدی کرده‌اند؛ لذا تحقیق حاضر با روش کتابخانه-ای، توصیفی-تحلیلی و به صورت کاربردی به دنبال پاسخ به این پرسش که از منظر مفسران شیعه دلایل جاودانگی ناظر بر هدف نزول قرآن چیست؟ به این نتیجه رسید که در میان کتب آسمانی که خداوند برای هدایت بشر بر انبیای نازل نموده قرآن کریم با توجه به اهداف نزولش تنها کتاب آسمانی است که هرگز کهنگی و فرسودگی به سراغش نمی‌آید و متن محکمی است که تحریف، تغییر، نسخ، بطلان و لغویت به آن راهی ندارد و از دلایل ناظر بر هدف نزول قرآن همچون خاتمیت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به این معنا که بعد از او پیامبری مبعوث نخواهد شد و تکمیل کننده برنامه پیامبران گذشته بوده و دین او جهانی است، هدایت‌گری قرآن برای تمام بشریت می‌باشد؛ می‌توان اشاره نمود که برای اثبات هر کدام به آیات و روایاتی در این زمینه تمسک شد و در نهایت تمامی این مطالب بیانگر آن بود که غالب مفسران شیعه معتقد هستند که قرآن یک کتاب الهی است و پیامبر آخرین فرستاده اوست که برنامه رسالت او جهانی است و این‌ها خود دلایلی بر جهانی بودن و جاودانگی دین او و کتاب اوست.

کلیدواژه: دلایل، جاودانگی، قرآن، مفسران شیعه.



جشنواره اندیشوران کوثر

اختتامیه نخستین جشنواره

اندیشوران کوثر

همراه با نشست علمی

جایگاه پژوهش در حوزه های علمی

ارائه دهنده: سرکار خانم دکتر حوری رضازاده

زمان : ۱۳ مرداد ۱۴۰۰

روز چهارشنبه ساعت ۱۴:۳۰

لینک ورود :

<https://b2n.ir/a29534>



مدرسه علمیه کوثر

مرکز مدیریت حوزه های خواران استان البرز

